

& Venetorum Florentinorumque cura ac studio, liberata, denuo se Principem electum, tamquam non videretur Urbi quæsita vera libertas, nisi & ipse Princeps esset libertatis. Pro his polliceri fidem ac studia sua, & sperare per illorum curam, amicorumque opem; cetera Municipia Paduanī agri, quæ nunc hostes obtinerent, propediem recepturum, curaturumque, ut pro diuturnis bellis, quæ multa & gravia pertulissent, longa salutiferaque pace Populas abundaret; Deum testatus, non propriæ, sed communis utilitatis gratia admisso se Principatum, nec aliam ob causam, quam ut pace foris quæsita Cives æquo sub jure viverent, & diutius jactati placido tamdem velut portu conquescerent. Sub ejus orationis finem cunctus Populus salvere vivere acclamavit, Patrem Patriæ, salutem Urbis, spem ipsam omnium consolantes; ac dimissa concione, extemplo signa omnia Scalarum sunt à parietibus, undevicunque conspicerentur, aboliti, ac in eorum locum Curru inscripti.

Continenter ad hæc constituit, ut protinus copiæ ad Montem Scilicis ducerentur, sperans inter trepidationem hostium habita vi Municipium capi posse: in quo quidem oppugnando, tametsi expugnari non valuit, nihil segnitie admissum est. Inter ceteros verò Petrus de Rubeis ductor exercitus sub muris acerrimè dimicans, iecu lancea ex agrestis cuiusdam manu confusus est, dieque postera mortem obiit. Inter hæc Antonius de Logo Turem Estenis Passus Marsilius nomine ab hostibus recepit. Ipse verò nona die, postquam Principatum inierat, Venetas accessit ad salutandum summum ejus Urbis Magistratum, reddendamque vicissim de re bengesta gratulationem. Itaque Albertus, qui captivus habebatur, còdem ductus est, carcerque illi constitutus sub Ducali Palatio, ubi uno tantum servo comite, qui unà elegit carcerari, conclusus est. Is, qui paulò ante tot Civitatum Dominus erat, nunc ne sui quidem potestatem habet. Reversus Marsilius, quo liberius oppugnacioni Montis-Scilicis intendere posset, Prætorem Urbis dixit Andream Maurocenum, quod munus chm ille ex justa causa recusasset, alium insignem virum æquè Venetum in honorem ejus Urbis. Marcum Cornarium surrogavit, qui rotationem admisit, & ex tempore Magistratum iniat. Diffidens verò, Municipium vi capi posse, obficio vincere statuit; factaque in longum tractum fœva grandi, omnem ejus ambitum, qui in plano erat, inclusi, ne quis ad eos commeat immittre, aut mandata ullisperferre, neu ex eis egredi quipiam posset. Hanc autem quatuor ligneis Castellis munitivit, in quibus equitum peditumque, quot expedire videbatur, auxilia locavit.

Aëtum sub hæc de pace Venetis mense Decembri, quò convenere omnes Domini finitimi, Populorumque legationes, ad quos res ea pertinebat, Marsiliusque inter illos aderat & auctoritate & consilio non utique postremus. Sed eam pacem Mastinus renuit ob graves conditio-nes, quas admittere videbatur. Post paucos verò menses Marsilius ægritudinem diarrheam incidit, que brevi vires ejus exhaustit. Itaque prospicere Urbi volens, quæ parum tutæ, nec satis quieta sive Præitura futura videbatur, eligendum

A Ubertinum se vivo curavit: quæ res apud exteriores nunciata opinionem illi accrevit prudentia majoris, quid & Urbi simul, & generi suo tam bene consuluisse. De voluntateque supremæ testatus, Ubertinum, cum proprios filios non haberet, heredem instituit, & ab eo centum-millia aureorum, quæ Venetiis habebat, in piæ causas legavit. Præcipue verò Monasterium Sanctæ Mariæ Novæ Venetiis ad Judaicam construi jussit, in quo Religiosi viri Ordinis Servorum divino cultui deservirent, eumque locum abunde doravit, ut etiam in mendicantes magna quotidie erogationes fierent: quarum rerum executuros constituit Procuratores Sancti Marci de Venetiis. Omnibusque rite compositis, ac postrem fidelium ritu summis Ecclesiæ Sacramentis, profluvio ventis extinctus est. Ejus corpus magnifice quidem elatum, primum apud Sanctum Antonium Ordinis Minorum sepultus est; postea verò, ut is testamento jussicerat, Carrarium est translatum. Proceræ fuit statura, & pulchro asperctu, cui multa inerat majestas; magna viri prudenter, magna eloquentia, & qui ex ipsa facie sagax astutusque dijudicari posset. Pudicitiae verò tam acer cuttos, ut in foro Cunizam reliquit Tisonis de Campo Sancti Petri, quæ parum pudicem militem quemdam Hemum nomine de Burgundia adamasset, illius filium æquè Tisonem nominatum jussit, & suam patrisque injuriam cæde matris vindicare. Adortus erat omnia suburbia Civitatis muro cingere, & jam in magnam partem jacta erant fundamenta; verum fuitata morte preventus intermisit. Obiit autem anno ætatis sue quarto, & quadragesimo, die vigefina prima Martii, anno nondum integro, quo Urbem in suam ditionem accepérat. Advenere legationes undique ab amicis Dominis, sociisque Civitatis, quæ cum Marsili obitum primum deplo- rassent, continentè insuper oratione & Ubertino de Principatu, & Urbi de Principe, congratulatæ sunt. Quibus ille gratias egit, & se atque Urbem in eadem fide ac amicitia obulit manum. (87)

D. De Ubertino Novello Principe.

Ubertinus de Carraria primum Novellus vulgo denominatus cognominatusque est, & apud nonnullos Ubertinellus appellabatur, dum viveret Nicolai parens, qui ejusdem & gentis & nominis erat. Ex cuius fratre Jacobo. Ubertinus hic genitus. Juvenis admodum patrem amans, & Bonifacium fratrem impubrem. Quamobrem & abundans opibus, & liber patrio meru per multam licentiam vivere exorsus est, sicutque ejus vita varia; ut enim in juventute multa libidinosè, multaque iracunde gessit, ita in senectute, & post sulceptum Principatum, & sapienter & magnifice fere omnia. Nam illi, quidem præter domesticas opes civilis quoque amplitudo Familiaæ, ac ceterorum Carrariensia potentia, animos dabat. Maximè verò Jacobo Grandi Principatu jam delato, plus accessisse videbatur licentia, qui eti. æquo jute vivere omnes volebat, efficere tamen non poterat, quin quo quisque necessitudine illa proximior illi erat, hæc plus ceteris aliquid fibi licere arbitraretur. Post verò accessit ad hunc.

Tar-

(87) In Codice Ambrosiano I. bcc adduntur:
Carraria legitur in Archa marmorea incisum,
hoc Epitaphium.
Vir bonus, & prudens, quem dat Carraria Milites
Marsilius jacet hic, Padua dominusque redemptus.

Qui post expulso sonos savosque Tyrannos
Scaligeros, animum sublimem reddidit astris.
Annis millesim tercentum terque decenis
Eis quater Christi bendidici luce peralba.